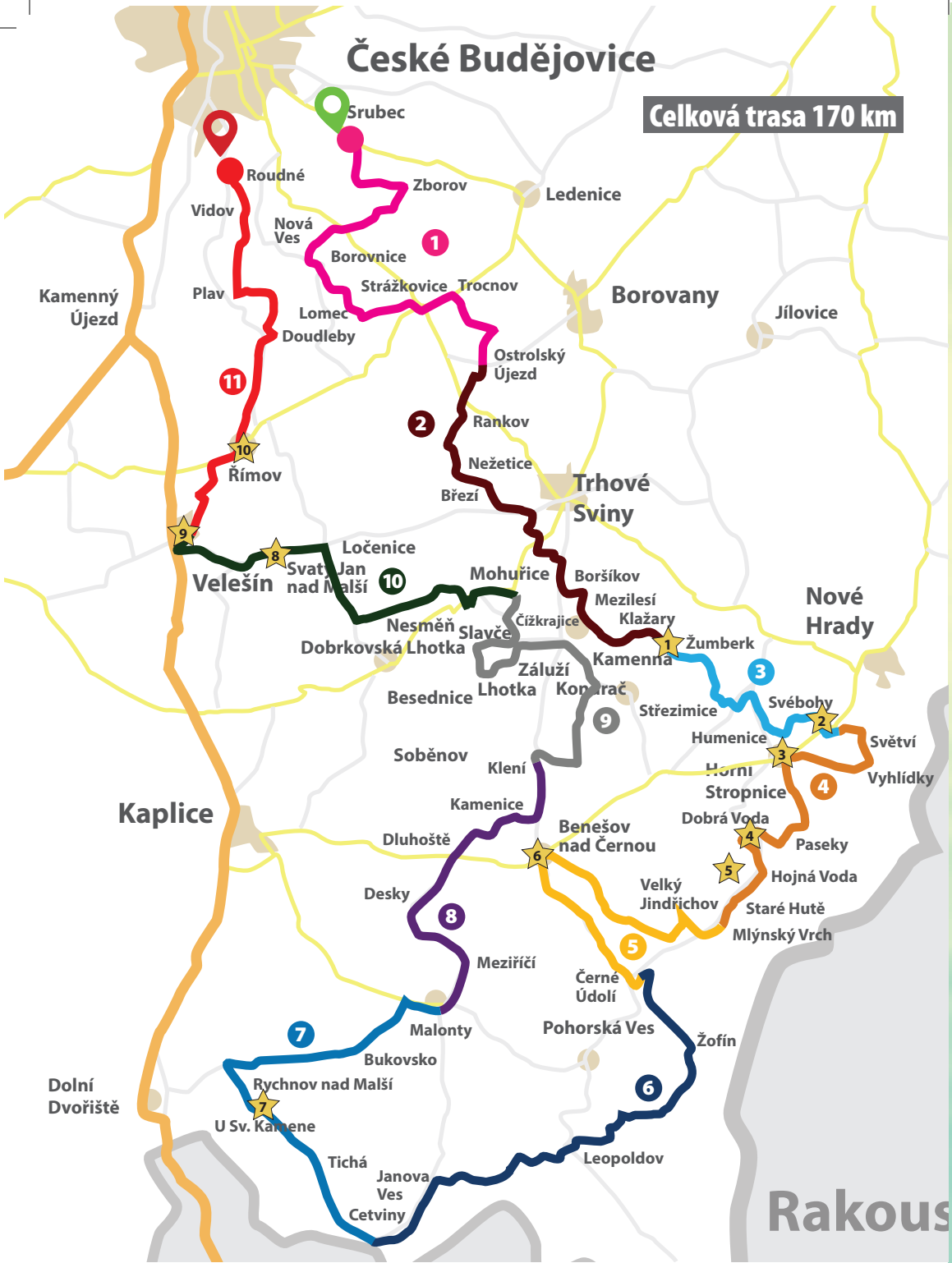
Z ČESKÝCH BUDĚJOVIC...

NOVOHRADSKEM - DOUDLEBSKEM

...DO NOVOHRADSKÝCH HOR A ZPĚT

NA KOLE

Podrobný popis jednotlivých etap ve stejném barevném provedení naleznete na následujících stranách.

Vážení příznivci cyklistiky!

Držíte v rukou průvodce značeným cykloturistickým okruhem na dvou až třídenní putování spojující České Budějovice se zajímavými, leč dosud opomíjenými lokalitami na území mikroregionů, které s krajským městem přímo sousedí - mikroregion Sdružení Růže (SR), přes který okruh vede převážně, a mikroregion Pomalší. Oba jsou součástí turistické destinace Novohradsko-Doudlebsko.

Délka celého okruhu – 170 kilometrů, rozdělených na 11 etap (každá má 13-18 kilometrů, dle náročnosti a počtu atraktivit), barevně označené etapy z mapy jsou pod stejnou barvou popsány dále
Náročnost – středně těžká, výškové profily u jednotlivých etap
Vhodný typ kola – trekové nebo krosové
Převýšení – celkově 2,4 kilometrů, nejnižší nadmořské výška v Roudném - 400 m, nejvyšší Mlýnský vrch - 874 m
Povrch – převážně po nefrekventovaných (zejména místních) komunikacích,podrobněji u etap
Značení na trase
Varovný piktogram v místech náhlých změn povrchu
Cykloznačení – ve SR od roku 2018, v Pomalší bude trasa vyznačena následně
Informační panely o historii a současnosti sídel na 25 místech

varovný piktogram

cykloznačení

informační panely v obcích

Další informace v průvodci k jednotlivým etapám:
a) V levé části dvoustrany popis etapy s upozorněním na zajímavosti na trase.
b) V pravé části dvoustrany:
- **mapa** doplněna délkou etapy v kilometrech a měřítkem
- **popis povrchu** - procentuální popis zjednodušujeme u jednotlivých tras na:
  - *asfalt* – komunikace s kvalitním asfaltovým povrchem
  - *polní nebo lesní cesta* – povrch hliněný, kamenitý, z panelů nebo z rozbitého asfaltu, s uvedenými úseky
- **služby na trase** popsáno v každé etapě s názvy míst, kde lze služby využít

místo, kde lze nakoupit potraviny (obchodní dům, potraviny)
místo, kde si lze dát teplé jídlo (restaurace, bufet)
místo, kde si lze dát nápoje, ale nevaří se (hostinec, výčep)
místo, kde se lze ubytovat (hotel, penzion, ubytovna, v soukromí)
místo, kde je zastávka autobusu
místo, kde je zastávka vlaku
místo, kde se lze vykoupat
místo, kde sídlí pobočka České pošty
místo, kde je Infocentrum (stálé nebo sezónní)
místo, kde lze opravit kolo

Kola lze převážet v letní sezóně autobusy CYKLOTRANSU na trase Trhové Sviny-Nové Hrady-Dobrá Voda-Staré Hutě. Jízdní řád naleznete na: http://www.cyklotrans.cz/pravidelne-linky/novohradska-linka/
- **zajímavosti na trase** – heslovitý popis historických, technických a přírodních zajímavostí
- **souběžně značené trasy** – cyklo i pěší k dopomoci při orientaci v etapách. Naučné stezky mohou zpestřit výlet.
- **výškový profil** – stoupání, klesání a délky trasy

Top cíle na trase – 10 míst, která patří k nejzajímavějším a stojí za to se tu určitě zastavit 1

Vítejte v kraji, kde je voda dobrá!

SRUBEC – OSTROLOVSKÝ ÚJEZD

1

Lomec - náves

Z Českých Budějovic máme několik možností, např. si vyšlápnout táhlým kopcem přes Starou Pohůrku, jak se dostat do **Srubce**, kde odstartujeme.

Srubec je, vznikem prvních dvou šachet - Obrácení svatého Pavla a U starého kozla mezi 16.-19. století, spojen především s těžbou stříbrné rudy. Za pozornost stojí kaple sousedící s pomníkem sestřelenému americkému pilotovi.

Projedeme zástavbou ulicí Hodějovická a okolo rybníka a dále přes Svatou Voršilu. Po objevení pramene léčivé vody zde vznikly lázně a kaplička rozšířená brzy na kostelík. Věhlas místa zanikl krátce po roce 1721. Náves ve **Zborově** zdobí secesní kaple sv. Prokopa z let 1908–1909, která skrývá pamětní desku padlým a starobylý varhanní pozitiv. Stočíme se ke kolejím a za nimi už se dostáváme do **Nové Vsi**.

Obec má za sebou pohnutou historii, kdy jí hrozil až zánik, a to kvůli plenění různými správci, jež byli pověřeni jejím řízením. V polovině 19. století ale Nová Ves opět začala vzkvétat. V roce 1869 byla zprovozněna trať na České Velenice a v roce 1896 vystavěno nádraží.

Přes nedalekou **Borovnici**, jejíž dominantou je pseudogotická kaple Panny Marie na návsi a historické statky a usedlosti kolem hlavní cesty, míříme do malé osady **Lomec**.

Sjedeme sem polní cestou, která bývá za deště v blízkosti potůčku rozbahněná. Na Lomecké návsi stojí kaple z 19. století s neogotickým průčelím a zvonicí. Interiér kaple byl opraven v roce 2015, exteriér pak v roce 2016. V půdním prostoru kaple byla uschována polychromovaná dřevořezba sv. Jana Nepomuckého, která byla v roce 2017 kompletně zrestaurována.

Za výstup ke **Strážkovicím** (nejvýše dosažené místo tohoto úseku) nám bude odměnou výhled od Strážkovického vrchu.

Strážkovice patří mezi takzvané „ohňové obce“, kdy v dobách nebezpečí, pro svou viditelnost upozorňovali obyvatelé za nocí ohněm na nebezpečí vojsk a od středověku až do sklonku feudalismu byly rozděleny mezi několik vrchností. V samotné obci bychom se měli zastavit u významné památky - objektu kovárny.

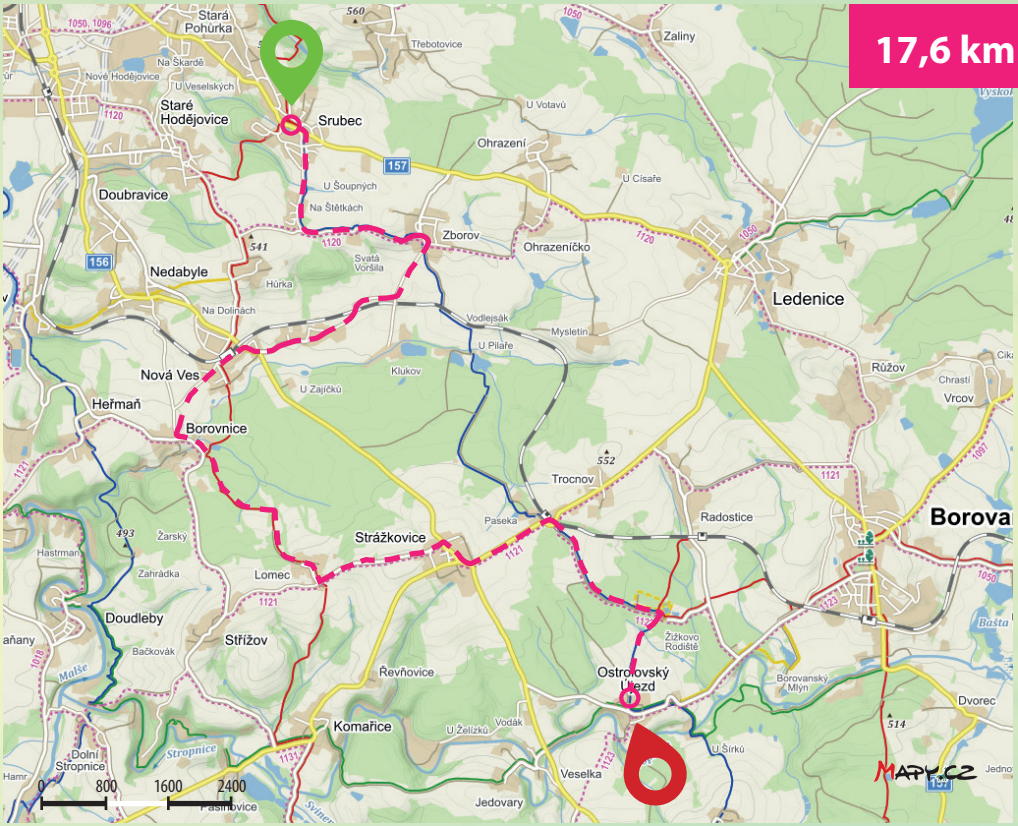
U výklenkové kapličky odbočíme doleva směrem na Trocnov, abychom se před železničním přejezdem (do centra obce bychom si museli 500 metrů zajet) vydali doprava polní cestou k rodišti husitského vojevůdce Jana Žižky. Za prohlídku stojí stálá expozice i naučná stezka! Po kilometru cestou v polích dorazíme k přestavěné renesanční tvrzi ze 16. století – jsme v Ostrolovském Újezdě. Jižně od obce jsou na soutoku Stropnice a Vrážského potoka pozůstatky středověkého hradu.

Trocnov - rodiště Jana Žižky

Ostrolovský Újezd - renesanční tvrz

Popis povrchu

60% asfalt, 40% polní cesta
Horší povrch: Borovnice-Lomec, Žižkovo rodiště-O. Újezd

Služby na trase

Srubec, Nová Ves, Strážkovice

Srubec, Borovnice, Strážkovice, Trocnoc, Ostrolovský Újezd

Strážkovice

Strážkovice

Srubec, Nová Ves, Strážkovice, Trocnov, Ostrolovský Újezd

Nová Ves, Trocnov

Nová Ves, Srubec

Nová Ves

Souběžně značené trasy

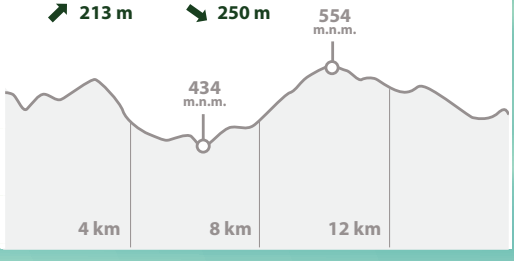
1120, 1121, 1122, KČT červená, KČT modrá

Zajímavosti na trase

Zborov – secesní kaple, knížecí ovčín, Svatá Voršila
Borovnice – pseudogotická kaple, historické statky
Lomec – barokní kaple, štíty usedlostí – selské baroko
Strážkovice – kovárna, vyhlídka
Trocnov – rodiště Jana Žižky
Ostrolovský Újezd – renesanční tvrz, ruiny středověkého hradu

Výškový profil

213 m ↗ 250 m ↘

OSTROLOVSKÝ ÚJEZD – ČÍŽKRAJICE 2

Kostel Nejsvětější Trojice

Mezi domy sjedeme k řece Stropnici a napojíme se na polní cestu směřující k frekventované komunikaci vedoucí z Českých Budějovic do Trhových Svinů.

Za ní vystoupáme do **Rankova**. Odpočinout si můžeme u kaple, která byla postavena v roce 1938 na místě staré, zbořené o rok dříve. Místo občas působí opuštěně, ostatně po třicetileté válce ves na čas skutečně zpustla.

Asfalt končí záhy za osadou. Obklíčeni poli a loukami sjíždíme zhruba po 2,5 kilometrech do **Nežetic**, které jsou poměrně staré – první písemná zmínka pochází z roku 1186, kdy obec patřila klášteru ve Zwettlu.

Míříme dál po kvalitní cestě do **Březí**. Zajímavá je zmínka z prvního psaného dokumentu (z roku 1357), kde se uvádí, že majitel, rožmberský dvořan Trojan z Doubravice, věnoval svinenskému faráři Přibyslavu a jeho nástupcům roční plat osm grošů, aby za jeho hříchy sloužil zpívanou mši. Poddaní z Březí a okolí byli zavázáni povinností tuto mši navštěvovat a darovat alespoň jeden haléř kostelu.

Kolem Březského rybníka se dostáváme na Buškův Hamr. Jedná se o unikátní zachovalý vodní hamr z přelomu 18. a 19. století. Ze tří funkčních v České republice je tento s největším bucharem. V historické kovárně je k vidění kromě výhně a dobového kovářského nářadí i brus a dmychadlo. Zachováno je také dobové vybavení. Buškům patřil i hamr na Rejtech a s železářstvím v Trhových Svinech kompletně vlastnili a spravovali železářskou síť. V letních měsících se zde pořádají různé kulturní akce.

Naším dalším zastavením, na stezce vedoucí podél Klenského potoka, je poutní kostel **Nejsvětější Trojice**. Nádherná památka českého baroka, ve které se nalézá stropní freska z roku 1709 od malíře Bonanelly. Opodál si lze prohlédnout kapli u studánky nebo chráněný modřín.

Objedeme krajem lesa areál a napojíme se na asfaltku do **Boršíkova**, jehož název je patrně odvozen od slova bor, jelikož v okolí vždy hojně rostly borové lesy. U domu č. p. 9 se nachází místní kulturní památka - sloupková kamenná boží muka.

Pokračujeme dál a za Trajerovým lesem odbočujeme na **Mezilesí**, které dříve neslo název Trutmaň. Místo je zajímavé tím, že většina chalup a statků je postavena na mírných svazích po stranách podlouhlého údolí. Velké dvory i malé chalupy jsou dokladem zemědělsky vyspělé obce.

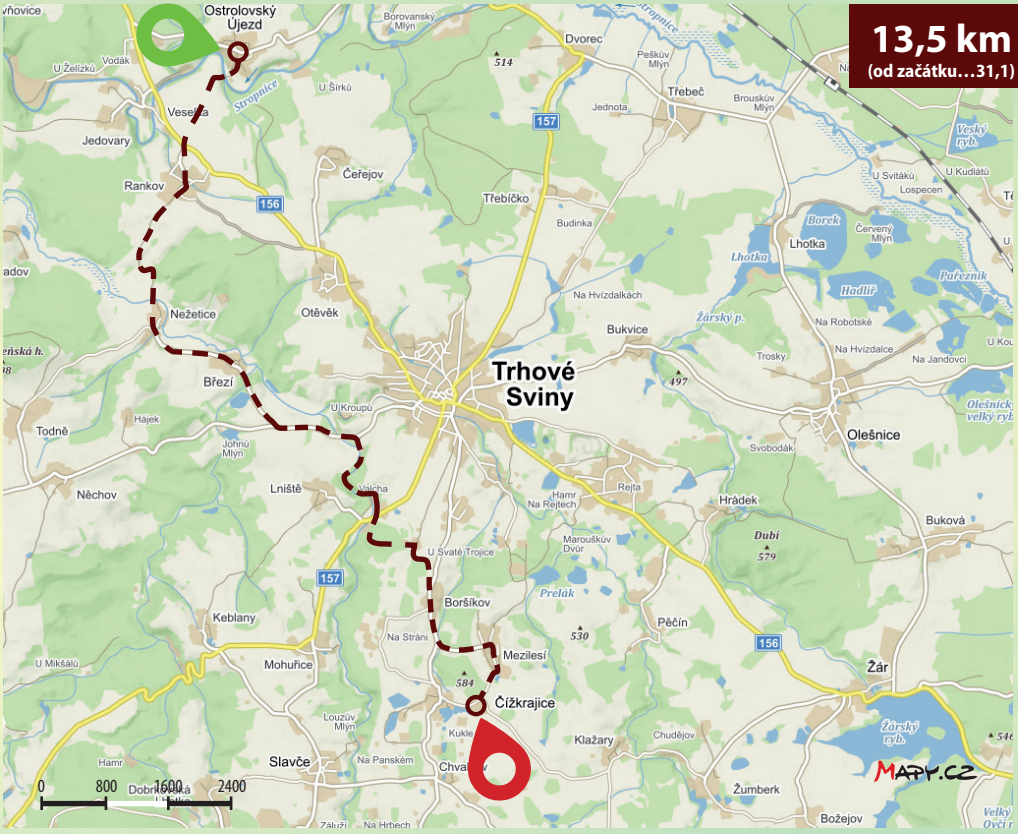
Na kraji **Čížkrajic** (do centra nutno odbočit) zahneme u zemědělského areálu doleva na Žumberk.

Cesta z Boršíkova

Buškův Hamr

Popis povrchu

40% asfalt, 60% polní cesta
Horší povrch: O. Újezd-Nežetice, B. Hamr-N. Trojice

Služby na trase

Březí, Nežetice, T. Sviny (B. Hamr), Boršíkov, Čížkrajice, Rankov

Trhové Sviny

Souběžně značené trasy

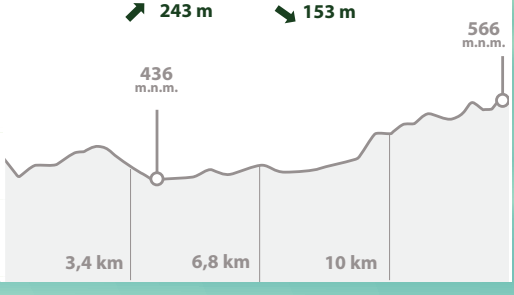
1123, 1130, 1131, NS Trhosvinensko, KČT žlutá
KČT modrá, NS Paměti Slepičích hor

Zajímavosti na trase

Rankov – kaple na návsi,
Památkově chráněná boží muka se čtyřmi obrázky
Buškův Hamr – vodní hamr
Nejsvětější Trojice – barokní kostel
Boršíkov – boží muka
Mezilesí – selské statky

Výškový profil

243 m ↘ 153 m

ČÍŽKRAJICE – SVĚTVÍ

Žumberk - tvrz

Nejdříve se dostaneme do **Klažar**, malé vsi, kde můžeme přibrzdit u dvojice památných dubů letních. Po přejetí potoka vystoupáme podél chatové oblasti do **Žumberka**. 1

Koncem 15. století zde byla vystavěna rozložitá kamenná tvrz, jež dalšími stavebními úpravami získala vzhled renesančního zámečku. Památku, v níž se nalézá muzeum se stálou expozicí jihočeského lidového nábytku, můžeme navštívit a také se tu občerstvit.

Po pauze se vydáváme dál. Prvním místem, kterým projíždíme, je vesnička **Božejov**, kde byla roku 1990 vyhlášena vesnická památková zóna. Dispozice vsi je velice kompaktní až uzavřená – tvoří ji přibližně oválná náves, kterou těsně lemují selské statky.

Do **Střezimeřic** k pozdně barokní síňové kapli, na níž se dochovaly štukové ozdoby, dojedeme už po částečně rozbitém asfaltu.

Stále cestou v polích odbočíme do **Svéboh**. Proti barokní kapli stojí zchátralá tvrz z 15. století, ke které se váže svědectví rožmberského archiváře o zazděné manželce jednoho z majitelů, jenž přišel na její nevěru s Jakubem Krčínem z Jelčan.

Do Horní Stropnice nedojedeme a v půli cesty odbočíme na panelku do **Humenice**. Ke vsi a řece Stropnici se váže provozování valchy z 18. století. Zprvu zpracovávala sukno zplsťováním, později se zde provozovalo bělokožešnictví. Nedaleko osady se na řece nachází přehrada, která slouží jako obrana před povodněmi. Chrání hlavně pozemky pod Novými Hrady, které byly nově zúrodněné jako náhrada za zabranou zemědělskou půdu při výstavbě jaderné elektrárny v Temelíně a současně jako zdroj energie v malé vodní elektrárně.

Než dojedeme přes hráz k domům a tvrzi, naskytne se nám vpravo přes pole nádherný výhled na vrcholy Novohradských hor: Vysoká (1035 m), Kraví hora (953 m) a Kuní hora (925 m). Tvrz **Cuknštejn** z 15. století a rozsáhlé panství věnoval, jako náhradu za financování vojska, císař Ferdinand II. roku 1620 Karlu Bonaventuru Buquoyovi, v jehož majetku zůstaly do roku 1945.

Kolem rybníka si můžeme zajet úzkou lesní pěšinou do **Terčina údolí** 2 - romantického krajinného parku s umělým vodopádem, které je současně národní přírodní i kulturní památkou.

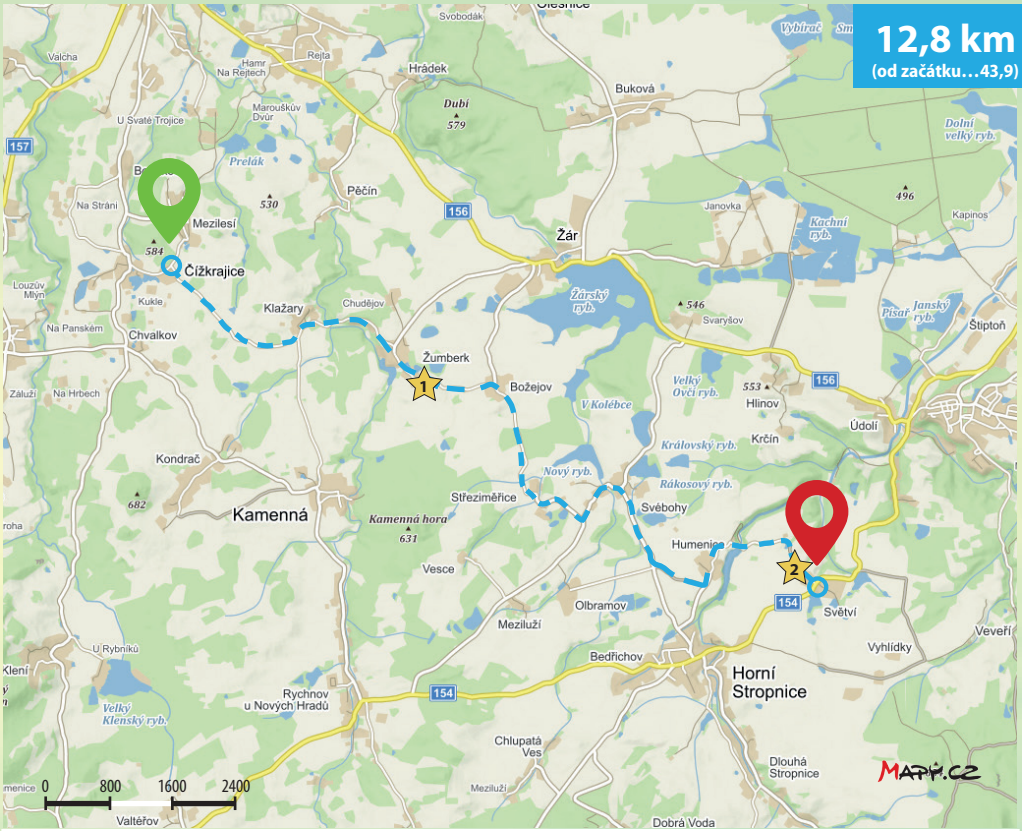
My ale pokračujeme historickou alejí do **Světví**, jejíž osud je s tvrzí Cuknštejn úzce spjat, neboť zde již ve 14. století sídlili vladykové Žestovci ze Světví.

Terčino údolí - lávka u Modrého domu

Cestou od tvrze Cuknštejn

Popis povrchu

95 % asfalt, 5 % betonové panely
Horší povrch: Humenice-Světví

Služby na trase

Svébohy

Žumberk, Terčino údolí

Čížkrajice, Svébohy, Světví

přehrada Humenice

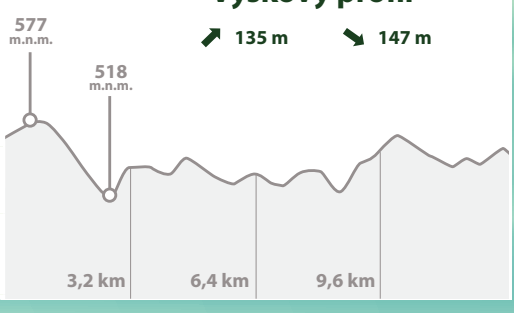
Souběžně značené trasy

1123, 1046, NS Paměti slepičích hor, KČT modrá, NS Paměti Novohradska, NS Terčino Údolí, KČT žlutá

Zajímavosti na trase

Žumberk – tvrz s muzeem
Božejov – selské statky
Svébohy – ruina tvrze, kaple na návsi
Humenice – přehrada
Cuknštejn – tvrz, Terčino údolí

Výškový profil

SVĚTVÍ – MLÝNSKÝ VRCH

4

Horní Stropnice - kostel sv. Mikuláše

Ze Světví si polní cestou kolem Ropuchového rybníku zajedeme na **Mýtiny**. Ze zaniklé obce, která patřila mezi nejstarší osídlená místa Novohradska, zbyla jen kaple v novorománském slohu z roku 1903 a sklepení po původních domech, ve kterých roku 1921 žilo 404 lidí.

Projedeme osadou **Vyhlídky** a dojíždíme do **Horní Stropnice** 3, kde stojí Sýpka-historická budova, ve které se nalézá expozice věnovaná skladování a zpracování obilí. Kostel sv. Mikuláše v centru je jedinou církevní románskou stavbou z tohoto období (13. století), která se zachovala na území jižně od Českých Budějovic. Budova farního kostela sv. Mikuláše i celého náměstí prodělala v 90. letech 20. století kompletní rekonstrukci, jejímž výsledkem je současný vzhled stavby a okolního prostranství.

Projedeme okolo plovárny a začneme stoupat do hor. Nad osadou **Paseky** se lze u kamenné pyramidy nebo dřevěné zvonice ohlédnout na panorama celého podhůří, odkud jsme přijeli.

Z místa pokračujeme už lesem na **Dobrou Vodu** 4, až k poutnímu kostelu Panny Marie Těšitelky. „Jihočeské Lurdy" stojí po kompletní rekonstrukci za zastavení.

Nad kostel jsme nuceni kolo vynést po schodech k pomníku Obětem terorismu a faktickému pramenu léčivé vody. A teď si šlápneme 150 výškových metrů po obecním lese na **Hojnou Vodu**. Poslední báječný výhled je tu od Zvonu setkávání nebo pro neunavitelné i z rozhledny na **Kraví hoře** 5, kam se dá klopotně vyjet nebo nechat kolo nad Hojnou Vodou u odpočívadla a vyjít pěšky. Na opačnou stranu si lze dojet po půlhodině k Hojnovodskému pralesu.

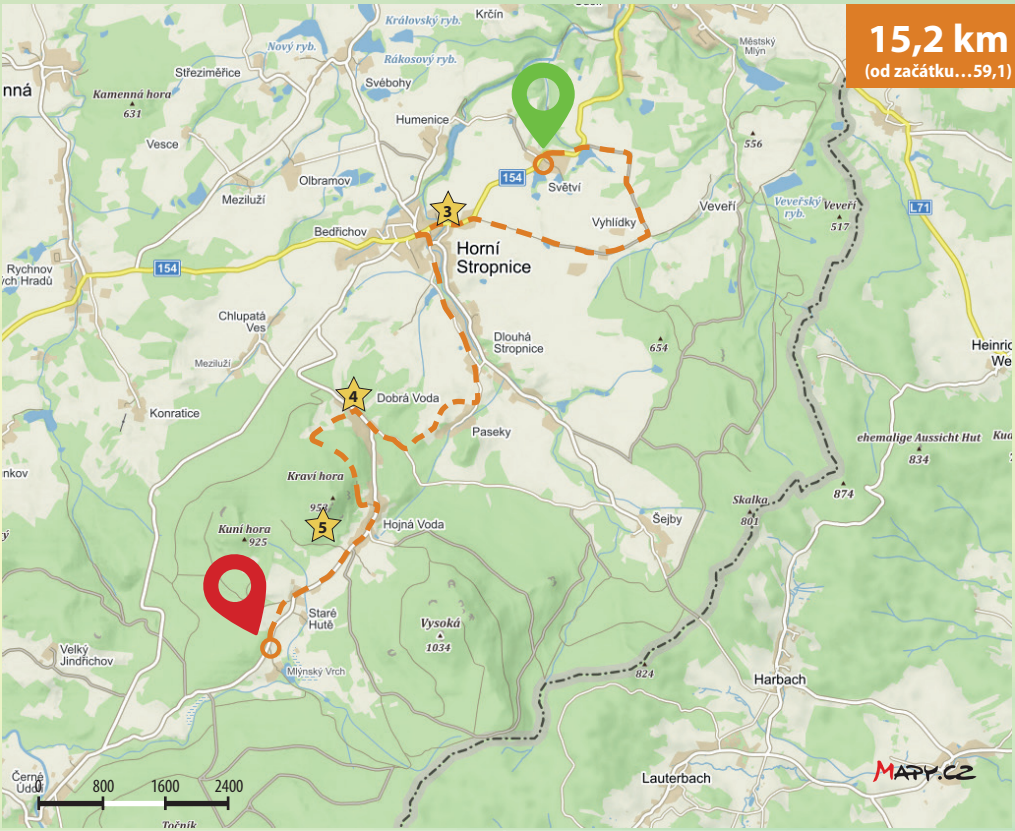
Staré Hutě jsou spojeny se sklárnou, produkující od 16. století benátské sklo, kterou zde za své vlády vybudoval Vilém z Rožmberka. Po skončení 2. světové války bylo původní obyvatelstvo vysídleno a nahrazeno slovenskými repatrianty. V roce 1950 se už museli vystěhovat mimo vojenské pásmo úplně všichni.

Až sem je možné se nechat i s kolem vyvézt cyklobusem – „Novohradskou linkou" firmy Cyklotrans jezdícím o prázdninách z Českých Budějovic a zpět.

Pokračujeme dál na **Mlýnský Vrch**. Původně šlo o název sousední vyvýšeniny, na jejímž úpatí stál osamocený mlýn. S původní sklárnou přibyla obydlí pro dělníky, základ pozdější osady. Obě osady zůstaly částečně zachovány a nyní je většina chalup využívána k rekreačním účelům.

Paseky - kamenná pyramida

Popis povrchu

70% asfalt, 30% polní cesta
Horší povrch: Světví-Vyhlídky, Paseky-H. Voda

Služby na trase

H. Stropnice, Hojná Voda, Staré Hutě

H. Stropnice, Dobrá Voda, Hojná Voda, Staré Hutě

H. Stropnice, D. Voda, H. Voda, Staré Hutě

H. Stropnice (plovárna) Dobrá Voda

H. Stropnice

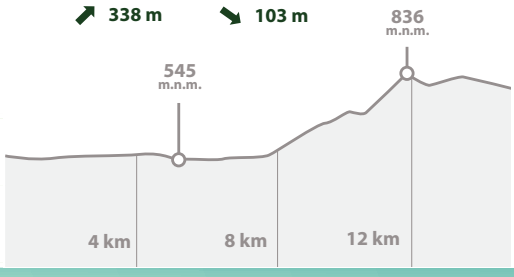
Souběžně značené trasy

1048, 1262, 34, EV13, Greenway, NS Paměti Novohradska, Via Verde, KČT červená, KČT zelená

Zajímavosti na trase

Mýtiny – zaniklá obec, kaple
Horní Stropnice – kostel, muzeum Sýpka, plovárna, expozice - rodák Wenzel Jaksch a vývoj osad
Paseky – kamenná pyramida, zvonice
Dobrá Voda – poutní kostel, léčivá voda,výhledy
Hojná Voda – Zvon smíření
Kraví hora – rozhledna, Napoleonovo hlava

Výškový profil

MLÝNSKÝ VRCH – ČERNÉ ÚDOLÍ

5

Cestou na Mlýnský Vrch

Následuje pár odboček lesem a po čtyřech kilometrech jsme opět na cestě lemované loukami. **Velký Jindřichov** byl založen roku 1352 a své jméno dostal po svém zakladateli Jindřichu z Michalovic (Velešína), který ho vzápětí daroval benešovské faře, a proto byl následně označován jako Pfaffendorf (farní ves). Svůj nynější název samota získala v polovině 18. století, aby se odlišila od nově vzniklého Malého Jindřichova. Po 2. světové válce, kdy se dokončil odsun Němců, byl Velký Jindřichov zároveň osídlen slovenskými emigranty a poté i obyvateli ze samot likvidovaných v nově budovaném hraničním pásmu. Dodnes se zde zachoval pouze jediný rozlehlý statek a několik rekreačních chat a chalup.

Z Velkého Jindřichova projedeme mezi Zaječím a Cikánským vrchem až do **Benešova nad Černou**. 6 Naše trasa vede v obci, po sjetí okolo hřbitova, doleva – přesto stojí si do centra zajet, a to i nejen kvůli občerstvení. Od roku 1995 je městskou památkovou zónou a počet nemovitých kulturních památek se blíží počtu třicet, včetně dominanty – původně gotického kostela sv. Jakuba Většího. Od konce 2. světové války až dodnes je obec národnostně pestrá. Dříve zde bylo velmi rozvinuté zemědělství a také městská řemesla, především hrnčířství. Obživu obyvatelstvu dále skýtaly mlýny, pily, hamry, továrna na dřevitou vlnu a obchod se dřevem.

Do roku 1990, kdy byla jeho součástí Pohorská Ves, byl Benešov nad Černou obcí s největším katastrálním územím na Českokrumlovsku (138 km^2).

Silničkou nad řekou Černá vystoupáme proti jejímu proudu do **Černého Údolí**, které je poměrně mladou vsí, jež byla založena až roku 1774. Tvořilo ji jen pár dřevěných obydlí dřevařů a lidí zajišťujících splavování dřevěných polen po řece Černá. Roku 1838 tu byla zprovozněna poslední ze slavných novohradských skláren, která vyráběla především okenní tabule a hodinková sklíčka. Továrnička se nacházela na konci vsi nalevo od cesty k Hojné Vodě. Výroba skla byla ukončena v roce 1903.

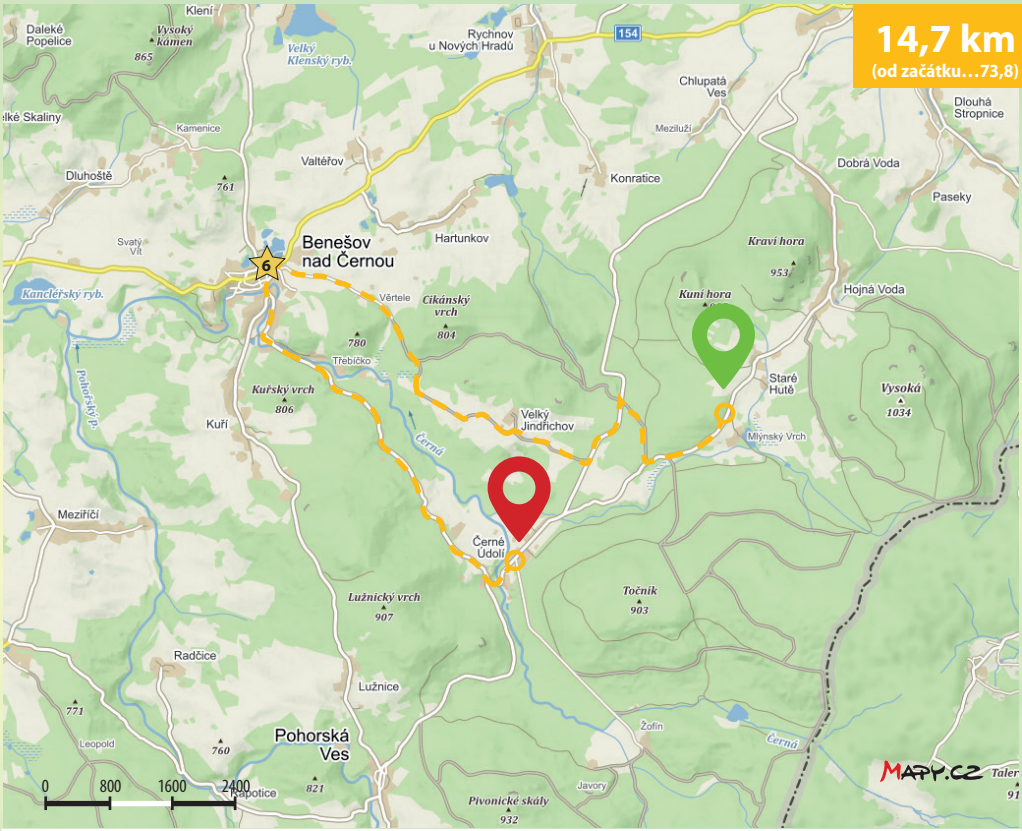
Při vzniku Československa zde stálo 60 domů a žilo 446 obyvatel, z toho pouze čtyři byli Češi. Do dnešních dnů se v Černém Údolí dochovalo především několik původních nízkých domků v řadě a objekt bývalé roty PS, nyní ubytovací zařízení. Vše ostatní bylo v 70. letech minulého století při rozšiřování hraničního pásma zbořeno.

Benešov nad Černou - morový sloup s radnicí

Černé Údolí

Popis povrchu

80% asfalt, 20% polní cesta
Horší povrch: Velký Jindřichov- Benešov nad Černou

Služby na trase

Benešov nad Černou

Benešov nad Černou, Černé Údolí

Benešov nad Černou, Černé Údolí

Benešov nad Černou, Černé Údolí

Souběžně značené trasy

1187, 34, EV13, Greenway, NS Paměti Novohradska
Via Verde, 1191, KČT zelená

Zajímavosti na trase

Mlýnský vrch – rybník (klauzura)
Benešov nad Černou – městská památková zóna, kostel, expozice-rodáci a významné osobnosti a dosídlení v průběhu věků
Černé Údolí – Muzeum těžby a plavení dřeva

Výškový profil

ČERNÉ ÚDOLÍ – CETVINY

6

Cesta do Cetvin

V **Černém Údolí** se napojíme na bývalou „signálku"- úzkou asfaltku, podél níž do roku 1990 vedla takzvaná železná opona. Dnes je plocha zcela zarostlá, stěží znatelná.

Cesta se nám dvakrát zvlní a ocitáme se na **Žofíně**. V roce 1854 nechal Jan Jiří Buquoy přestavět dosavadní myslivnu na velkou loveckou chatu nesoucí jméno jeho manželky Žofie. V roce 1980 byl na podnět Pohraniční stráže objekt srovnán se zemí. Opodál stálo hospodářské zázemí, ve kterém je dnes penzion Lesovna Žofín. 1,5 km je vzdálen Žofínský prales - nejstarší české chráněné území (od roku 1832). V roce 2018 si prales vybrala NASA pro svůj celoglobální projekt „GEDI".

Proti proudu Huťského potoka vystoupáme ke stejnojmennému rybníku. Takzvané klausury sloužily v 18. století pro potřeby plavení dřeva. Pokračujeme rovně. Než rybník ztratíme z dohledu, lze vlevo zajet 200 metrů ke zbytkům jedné ze skláren – Terčině Huti. Pod přístřeškem jsou k vidění dvě pánve - k tavení skloviny a ke chlazení.

Pak už sjezdem, kolem další klausury, Uhlišťského rybníka, dorazíme do **Leopoldova**.

V polovině 18. století byly na louce při Pohořském potoce postaveny domky pro rodiny vorařů a dřevařů a později se k nim přidala dřevorubecká obydlí. Následně vznikla výše na potoce tři vaziště vorů. Svázané kmeny se upravenými koryty pouštěly do řeky Černé.

Z Leopoldova nás čeká úsek lesem po nekvalitní cestě do **Horního** a **Dolního Příbrání**. Původně se jednalo jen o jednu obec, ale ve druhé polovině 18. století se začala rozdělovat. Po odsunu obyvatel německé národnosti nedošlo k opětovnému osidlování osady, která tak zanikla. Z původní zástavby se nic nedochovalo a dnešní objekty jsou nové.

Odtud nás čeká báječný, cirka osmikilometrový sjezd přes **Janovu Ves** až do **Cetvin**.

Zhruba v polovině luxusní asfaltky z Janovi Vsi lze odbočit vpravo. Dvě stě metrů po louce v remízku s balvany je pověstí opředené místo s Vodním kamenem.

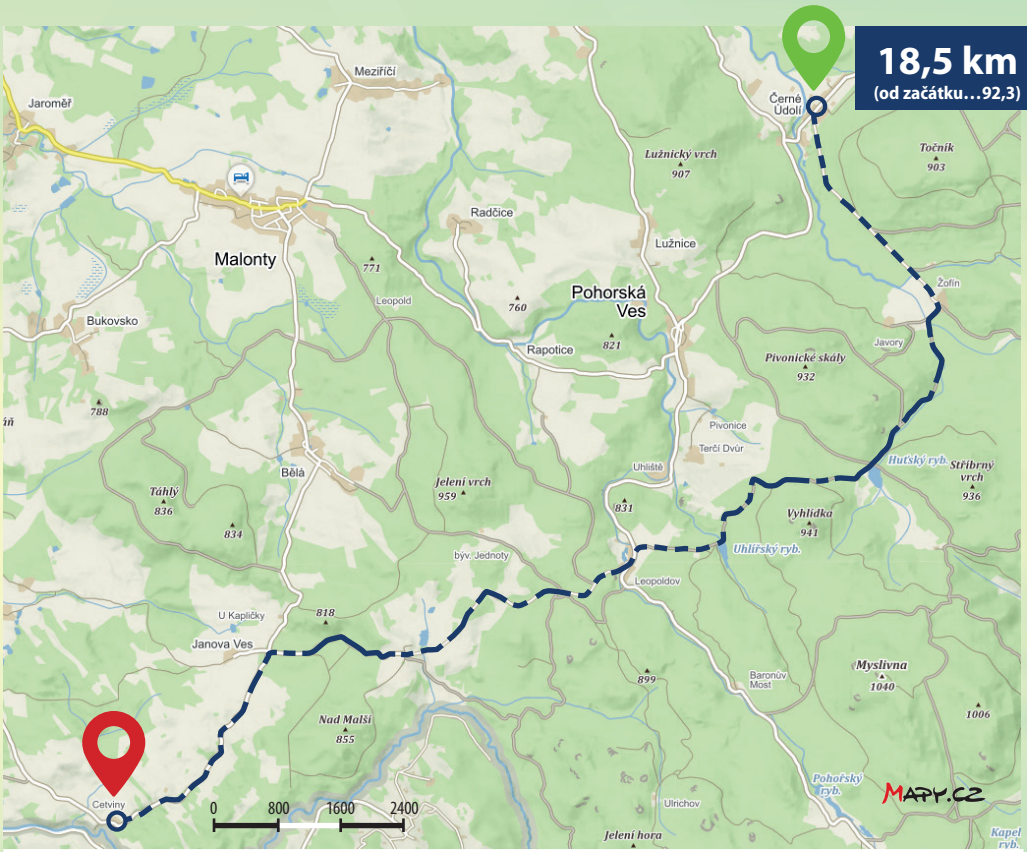
Cetviny v polovině minulého století fakticky zanikly. Od roku 1951 byly v nepřístupném hraničním pásmu a o pět let později bylo vše, mimo kostela Narození Panny Marie, školy, celnice a hřbitova, který jsme minuli, prakticky zbouráno. Naopak přistavěna byla kasárna Pohraniční stráže. Po roce 1989 byl kostel zásluhou bývalých usedlíků, českobudějovického biskupství a Ministerstva kultury ČR opraven a uveden do reprezentativního stavu. Projít se lze úpatím vrchu po 1,5 km dlouhé křížové cestě. Dvěma můstky přes řeku Malši tu lze přejít do Rakouska.

Janova Ves - Vodní kámen

Cetviny - kostel Narození Panny Marie

Popis povrchu

90% asfalt, 10% lesní cesta
Horší povrch: Leopoldov-Janova Ves

Služby na trase

Žofín, Janova Ves

Souběžně značené trasy

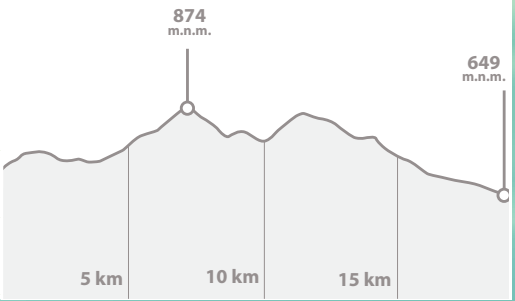
1189, 1193, 34, EV 13, Greenway RD, KČT červená
KČT zelená

Zajímavosti na trase

Žofín – Buquyoyské objekty, pralesní rezervace
Huťský a Uhlišťský rybník – klauzury
Janova Ves – Vodní kámen
Cetviny – kostel, přechod do Rakouska

Výškový profil

307 m ↘ 366 m

CETVINY – MALONTY

7

U svatého kamene - poutní kostel P. M. Sněžné

Stále po kvalitním povrchu, s výhledy přes řeku Malši na rakouské území, dorazíme až do **Tiché**. Osada je známá především tvrzí z počátku 14. století. Pobělohorským konfiskátem ji získali Buquoyové. Celé tvrziště obklopoval příkop, který se částečně zachoval pouze na východní a jižní straně. Objekt tvrze zpustl. Jedinou dochovanou stavbou tvrze je třináct metrů vysoká, dvoupatrová věž, která sloužila jen jako obranná stavba.

Od roku 2009 zde probíhaly archeologické průzkumy, na které navázaly stavební a rekonstrukční práce. Nyní je v majetku spolku Hrady na Malši.

Další významná památka nás čeká **U Svatého Kamene** 7 - barokní poutní kostel zasvěcený Panně Marii Sněžné. Dle legendy se v boční kapli kolem roku 1500 na velkém balvanu zjevila pasáčkům Panna Maria, obklopena nebeskou září a doprovázena anděly. Ti rozdělili kámen na dvě části, které se od sebe vzdalují. Až mezi nimi projede vůz se senem, nastane konec světa. Později k ní byl přistaven kostel, malý klášter (v minulém století byl odstraněn) a roku 1706 šestiboká kaple nad pramenem s léčivou vodou. Naposledy byl uzavřen v roce 1949 a poté devastován. Po roce 1989 byla provedena rekonstrukce kostela i kaple s léčivou vodou. V roce 1991 se vrátila restaurovaná socha Panny Marie, do té doby uložená v kostele sv. Jiljí v Dolním Dvořišti.

Kasárna v sousedství byla zrušena v polovině 90. let 20. století a od té doby slouží různým účelům.

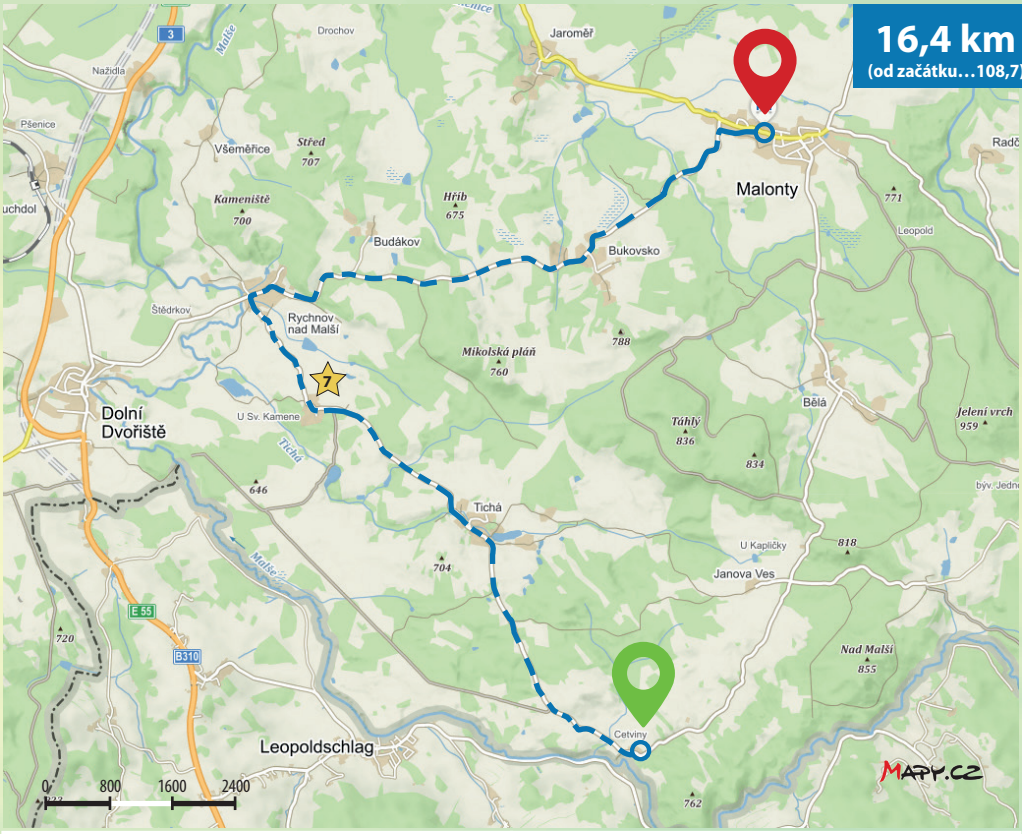
Cesta vroubená šesti renovovanými barokními poutními kapličkami nás dovede do **Rychnova nad Malší**. Kolem kostela sv. Ondřeje z počátku 16. století, sochy sv. Jana Nepomuckého, jež stála na původním dřevěném mostě přes řeku Malši (roku 1872 byl stržen povodní) a jehlancového pomníku s pamětní deskou padlým v 1. světové válce zakončeným andělem, který je darem rodáků usazených v Kanadě, vystoupáme přes **Bukovsko** do **Malont**. Ty byly založeny ve 14. století německými kolonisty, povolanými k mýcení lesů. Nejstarší stavbou v obci je kostel sv. Bartoloměje, který byl přestavěn v průběhu 15. století ze starší gotické kaple sv. Kateřiny, uváděné už v roce 1379.

Stoupání na Bukovsko

Tichá - tvrz

Popis povrchu

100% asfalt

Služby na trase

- U Svatého Kamene, Rychnov nad Malší
- Malonty
- Rychnov nad Malší, Malonty
- Malonty
- Tichá, U Svatého Kamene, Rychnov nad Malší, Bukovsko, Malonty

Souběžně značené trasy

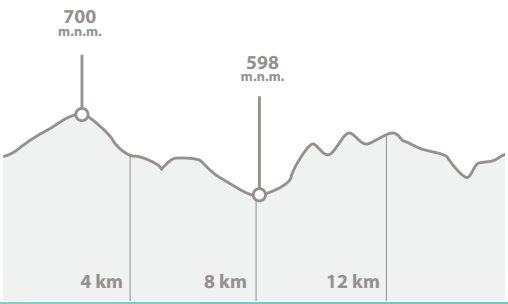
1018, 34, EV13, Greenway, NS Řemeslo na řece, KČT modrá

Zajímavosti na trase

Tichá – tvrz
U Svatého kamene – poutní kostel
Rychnov nad Malší – kostel, soustava kašen
Malonty – kostel

Výškový profil

230 m ↘ 227 m

MALONTY – KLENÍ

Desky - pomník sv. J. Nepomuckého

Nedaleko **Malont** přijíždíme do **Meziříčí**, které také obývalo německé obyvatelstvo, jež bylo po 2. světové válce odsunuto. Majetek po Němcích převzal národní pozemkový fond a obec nebyla divoce osídlována jako mnohé jiné v okolí. V roce 1949 zde bylo založeno JZD, které bylo o dva roky později pohlceno Státním statkem Malonty. Protože zemědělství poskytovalo lidem výhodné zaměstnání, počet obyvatel vzrůstal. Ze 115 obyvatel v roce 1950 se obec v 70. letech rozrostla na 142.

Na křižovatce u bývalé váhy JZD, zahneme doleva na **Desky**. Uprostřed osady, před budovou bývalé jednotřídní školy, stojí pomník sv. Jana Nepomuckého z roku 1771 a torzo pomníku s provokativním datem 1938. V roce 1930 žilo v Deskách téměř dvě stě převážně německých obyvatel a v letech 1938 až 1945 byla ves již součástí Německé říše. Poté už tu nikdy nežilo ani zdaleka tolik obyvatel a dnes jsou objekty užívány převážně k rekreaci.

Pokračujeme dál a přes silnici, spojující Kaplici a Benešov nad Černou, sjíždíme do osady **Dluhoště**. Zemědělské statky roztroušené v mírných svazích okolo silnice jsou usedlostmi bývalých obyvatel německé národnosti, kteří se živili převážně zemědělstvím. Po jejich odsunu byly Dluhoště dosídleny především Slováky z Rumunska.

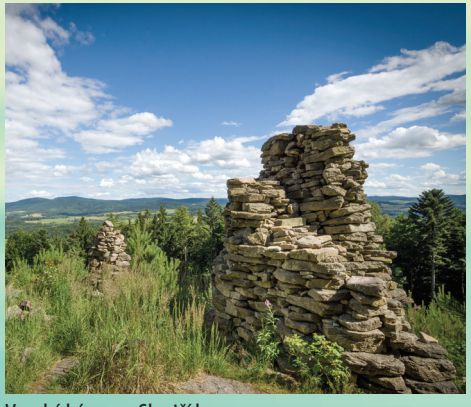
Odtud začínáme objíždět úpatí Slepičích hor, které budeme mít stále po levé straně.

Již dvě desítky kilometrů jsme na zpáteční cestě do Českých Budějovic, avšak stále nás čeká plno zajímavých míst. Přehoupneme se přes **Kamenici** (také Předlesí) z luk do lesů a zastavíme až v **Klení**.

Dominantou obce je ranně gotický kostel sv. Vavřince (jeden ze zachovaných zvonů nese letopočet 1485), ke kterému musíme prudce odbočit stoupající asfaltkou vzhůru, směrem na bývalý pionýrský tábor.

V 1. polovině 18. století prošel barokní přestavbou a stejnou podobu si drží dodnes, i když v silně havarijním stavu. Obsahuje řadu hodnotných stavebních konstrukcí z období středověku, jako je jižní vstup a část obvodového zdiva se zjevnou paspartou středověkého okna. O jeho záchranu se snaží Spolek pro záchranu budovy kostela v Klení, který si kostel v roce 2011 na 10 let pronajal.

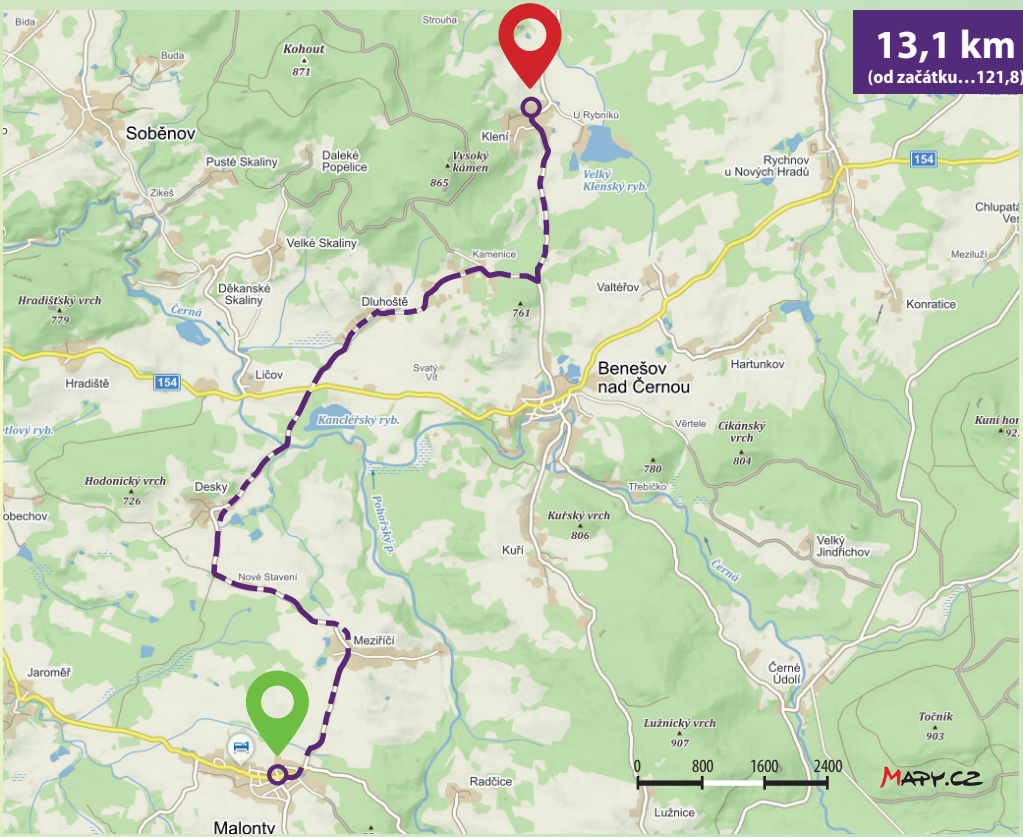
Nedaleká hora Vysoký kámen (865 m n. m.), někdy nazývaná Slepice, je údajným dějištěm Erbenovy balady „Poklad“. Skála s pokladem se nachází jižně pod vrcholem a hrdinka příběhu prý pocházela přímo z Klení. Klení je skvělým výchozím místem do Slepičích hor jak pro pěší, tak i pro cyklisty.

Vysoký kámen - Slepičí hory

Klení-kostel svatého Vavřince

Popis povrchu

100% asfalt

Služby na trase

Dluhoště, Klení

Meziříčí, Dluhoště, Klení

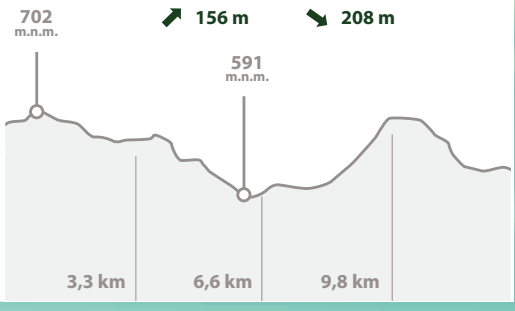
Souběžně značené trasy

1189, 1190, NS Paměti Slepičích hor

Zajímavosti na trase

Meziříčí – biofarma
Dluhoště – původní statky
Klení – kostel, nástup do Slepičích hor

Výškový profil

KLENÍ – MOHUŘICE

Cesta z Klení do Kondrače

Na konci Klení nepojedeme dál po silnici na Trhové Sviny, ale dáme se doprava kolem Velkého klenského rybníku, v jehož hladině se nám zrcadlí protější silueta Vysokého kamene. Hned jak skončí chatky odbočíme v lese doleva, až posléze vyjedeme na louky a pak už i na lepší cestu. Naším dalším cílem je osada **Kondrač**, ve které byl v polovině 19. století postaven kostel Nejsvětější Trojice s pseudogotickým interiérem. Kříž před ním vztyčený nese letopočet 1906. Kondrač je takzvanou údolní lánovou vsí - bohaté statky jsou rozmístěny kolem hlavní cesty tak, že netvoří náves. Před 2. světovou válkou zde bylo pouze německé obyvatelstvo a ves byla zabrána Německou říší. Po porážce Německa veškeré původní obyvatelstvo odešlo za hranice. Kamenný pomník upomíná na osídlení obce československým obyvatelstvem 1. září 1945.

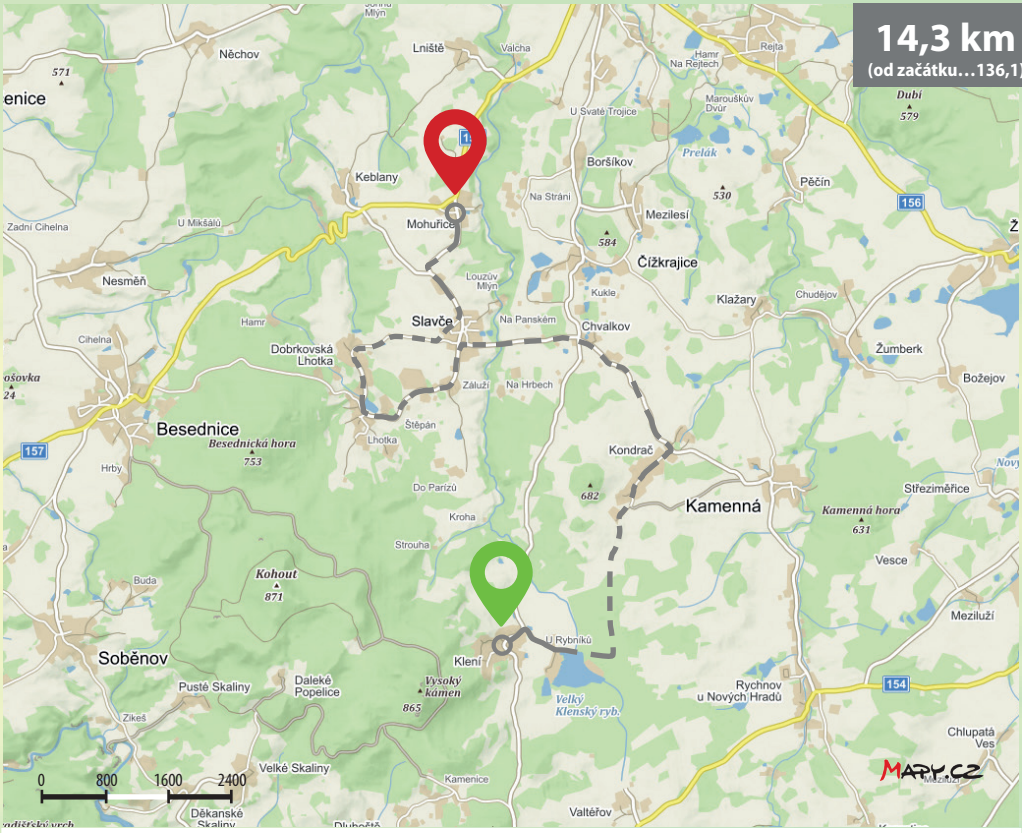
Z **Kondrače** se vypravíme na **Slavče**. Ačkoliv je první písemná zmínka datována do roku 1186, první známky osídlení se v oblasti pravděpodobně objevily již v polovině 6. století, což lze usuzovat podle pohanských míst, která se nacházejí v Douchově háji za Dobrkovem a v lesíku za Záluží. Nepřehlédnutelný je v obci novogotický kostel sv. Filipa a Jakuba, postavený v letech 1903 až 1906. K němu se ovšem podíváme, až se do Slavče vrátíme.

Mohli bychom pokračovat přímo na Mohuřice, ale byla by škoda přijít o **Dobrkovskou Lhotku** a její malebné okolí. Na křižovatce odbočíme doleva a vyšlápneme si do Záluží, z něhož jsme sjezdem bleskově na místě. Na návsi Dobrkovské Lhotky si můžeme prohlédnout netradiční barokní boží muka z roku 1769. Také je zde několik zajímavých staveb, například budova s věžičkou – zvoničkou, jaké zpravidla bývaly na vesnických kapličkách nebo kovárnách. Obec je známá dodržováním tradičních doudlebských masopustních zvyků, které v 70. a 80. letech minulého století našly cesty i do oblastí, kde se takové tradice už nedodržovaly.

Úzkou asfaltkou mírným stoupáním míříme zpátky na Slavče. U kostela se napojíme na hlavní silnici. Míříme na **Mohuřice**. Mohou se pochlubit nejen staveními z poloviny 19. století, ale i již tradiční a v kraji vyhlášenou recesistickou akcí „Vítání 1. Máje“, kdy osadou projíždějí alegorická vozidla v prostředí připomínající dobu před rokem 1989.

Slavče - alegorické vozy

Popis povrchu

80% asfalt, 20% polní cesta
Horší povrch: Klení-Kondrač

Služby na trase

Kondrač, Slavče, Mohuřice

Slavče

Slavče, Dobrkovská Lhotka, Mohuřice

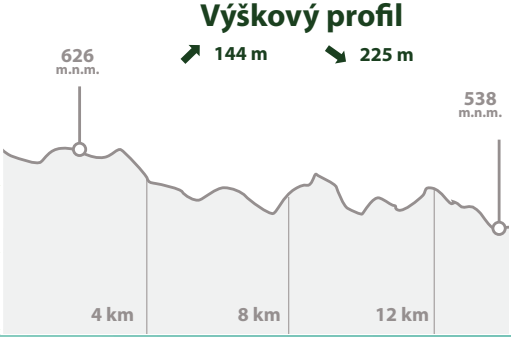
Souběžně značené trasy

1128, NS Krajinou Humanity, NS Paměti Slepičích hor, KČT žlutá, KČT červená

Zajímavosti na trase

Kondrač – kostel
Dobrkovská Lhotka – kaple, Douchův háj

Výškový profil

MOHUŘICE – VELEŠÍN

10

Polní cesta do Nesměně

Vyjedeme na frekventovanou silnici směrem na Besednice. Po dvou kilometrech odbočíme vpravo na polní cestu a následující úsek povede už do klidné přírody. Přejedeme Besednický potok a až do Svatého Jana nad Malší nás čeká prakticky jen stoupání. Po polní cestě a později po asfaltce dorazíme do **Nesměně**. Dle historických nálezů byla Nesměň osídlena v mladším paleolitu nebo mesolitu, tedy v rozmezí asi 40 až 4 000 před Kristem. Dominantou místa tu není překvapivě kostel, ale historická budova vodojemu, který byl postaven při stavbě skupinového vodovodu v roce 1925. Na pokrokovost místních ukazuje i fakt, že už tehdy bylo postaveno také 10 požárních hydrantů. Přilehlé okolí osady je společně s oblastí kolem Ločenic a Chlumu zřejmě nejrozlehlejší vltavínovou lokalitou.

Za Nesmění se dáme doprava do obce **Ločenice**. Obec vznikla jako gotické středověké zemědělské sídlo typu okrouhlice, které vzhledem ke kvalitní zemědělské půdě vždy dobře prosperovalo. Na křižovatce odbočíme doleva a brzy dojedeme do nejvyššího bodu putování. Obec **Svatý Jan nad Malší** 8, oceněná v soutěži Vesnice roku i v celoevropské v péči o veřejnou zeleň, byla založena na místě, kde se v roce 1732 velešínskému faráři Riezenschopferovi zjevilo pět hvězd. Zjevení pokládal za znamení sv. Jana Nepomuckého a nechal na místě postavit kapli, později přestavěnou na barokní kostel sv. Jana Nepomuckého. Na návsi, mimo sochy jmenovaného, najdeme pomník z roku 1923 na památku parcelace půdy spolkem zemědělců ve Svatém Janě.

Směrem z Jana se můžeme nejdříve pokochat panoramatickou vyhlídkou na odpočívadle v serpentině cesty a poté si zajet k ruinám hradu Velešín. Odbočka přes Sedlce tam a zpět měří 3,5 km.

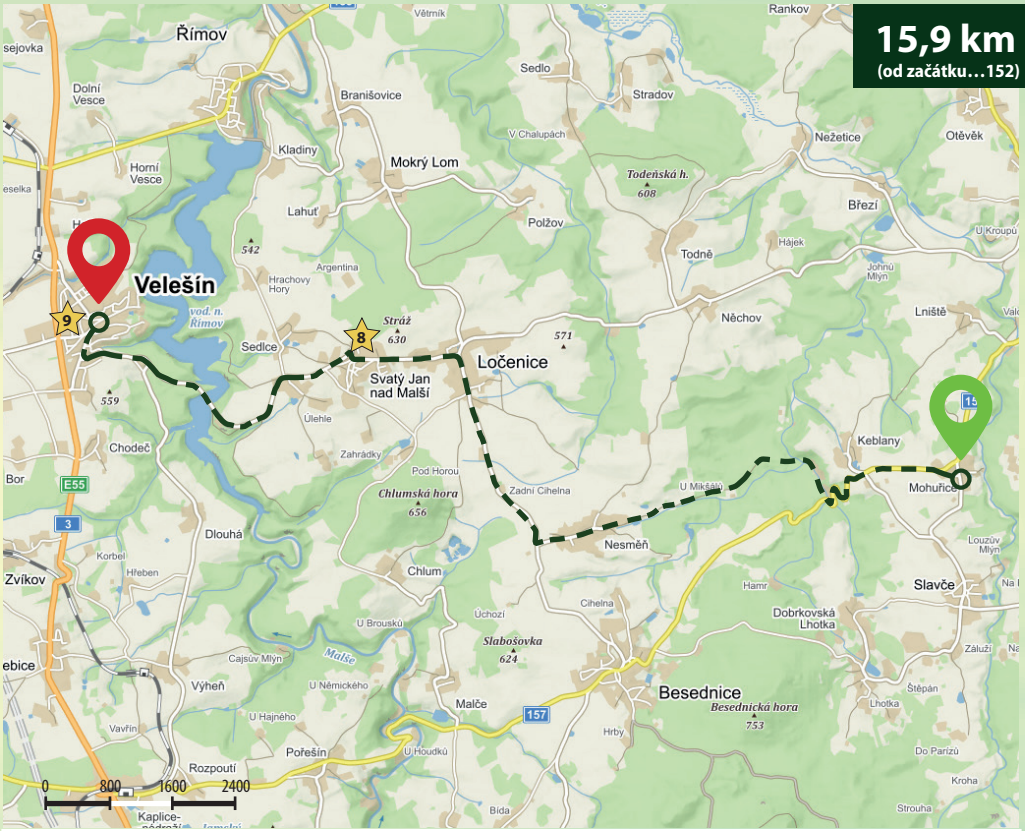
Po přejetí údolní nádrže Římov po jednom z nejdelších mostů v ČR (256 m), při jehož stavbě bylo použito mimořádně zvláštního způsobu stavby pomocí vysunované mostní konstrukce, je před námi jediné město na trase – **Velešín** 9. K jeho ozdobám patří především barokní radnice, kostel sv. Filipa a Jakuba s městským muzeem a galerií, kostel sv. Václava a nejstarší dům - „Kantůrkovec". Samozřejmě lze využít mnoha služeb, jež město jako takové poskytuje. V jeden kilometr vzdáleném Holkově jsou k vidění pozůstatky unikátní evropské stavby své doby - koněspřežné železnice z Č. Budějovic do Lince.

Svatý Jan nad Malší - muzeum loutek a expozice obce

Velešín - centrum s radnicí

Popis povrchu

70% asfalt, 30% polní cesta
Horší povrch: Keblany-Nesměň

Služby na trase

Nesměň, Ločenice, Sv. Jan n/M, Velešín

Sv. Jan n/M, Velešín — Ločenice, Sv.Jan n/M, Velešín

Nesměň, Ločenice — Velešín — Velešín

Nesměň,Ločenice,Sv.Jan n/M,Velešín

Velešín (koupaliště) — Velešín — Velešín

Souběžně značené trasy

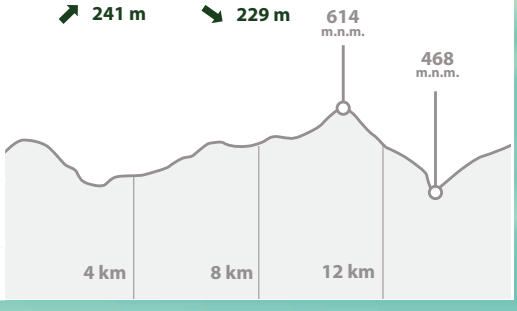
1018, 1128, 1197, KČT červená

Zajímavosti na trase

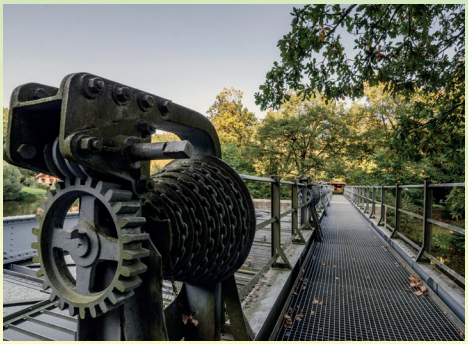
Nesměň – mohylové hroby, historický vodojem
Ločenice – vltavíny
Svatý Jan nad Malší – Svatý Jan nad Malší – vesnice roku, kostel, Muzeum loutek, expozice vltavínů a osoba sv. Jana Nepomuckého
Velešín – muzeum, Kantůrkovec, lazebna, koněspřežka

Výškový profil

241 m ↗ 229 m ↘

VELEŠÍN – ROUDNÉ

Rechle u Plavu

Z **Velešína** 9 se bokem silničního ruchu, s krátkou odbočkou na Kamennou věž (sídliště z doby bronzové) v půli trasy, přesuneme do další pěkné obce – do **Římova**. 10

Z náměstí projedeme část proslulé římovské pašijové cesty, která přidá našemu putování další, duchovní rozměr. Kdo chce, může ji projet celou a pokračovat až poté.

Barokní křížová cesta o 25 zastaveních vede ze severozápadní části Římova severním směrem, obchází vrch Cedron, jde souběžně s řekou Malší a vystoupá zpět k obci na její jihovýchodní okraj. Iniciátorem založení poutního místa s Loretánskou kaplí byl od roku 1658 českokrumlovský jezuitský lékárník Jan Gurre.

Dále se napojíme na hlavní cestu do Českých Budějovic a přes Hamr, kde je možné se u kempu vykoupat v Malši, zamíříme na **Doudleby**, jejichž jméno nese i jedna planetka objevená v roce 1980. Výšku ztratíme ve Straňanech, jež jsou částí Doudleb, sjezdem až k Malši. Během takzvané druhé vlny slovanského osidlování Čech, po přesunu kmenů z Panonie, se na přelomu 8. a 9. století střediskem těchto Doudlebů (prapředků Jihočechů) stává místo, na kterém se ocitáme. Za Čapkovým mostem si lze 200 metrů zajet k farnímu kostelu sv. Vincence, sousoší Piety nebo kapli sv. Barbory, do míst, kde stávalo od 10. století přemyslovské hradiště. Níže po proudu nás čeká ještě Biaggiho lávka, na jejíž opravu přispěl motocyklový závodník Max Biaggi.

Příjemným meandrem Malše, zastavěným množstvím chat, dojedeme k mostu. Jedná se o „rechle“ - unikátní technické zařízení využívané od roku 1895, v době plavení dřeva k zadržování volně plovoucích polen.

Přes most i pěšinou nad Plav musíme kola potlačit až na vyhlídku k soše sv. Jana Nepomuckého. Odtud už prudce sjedeme do **Plavu**. Závěrečných 4,5 kilometrů je již bez převýšení.

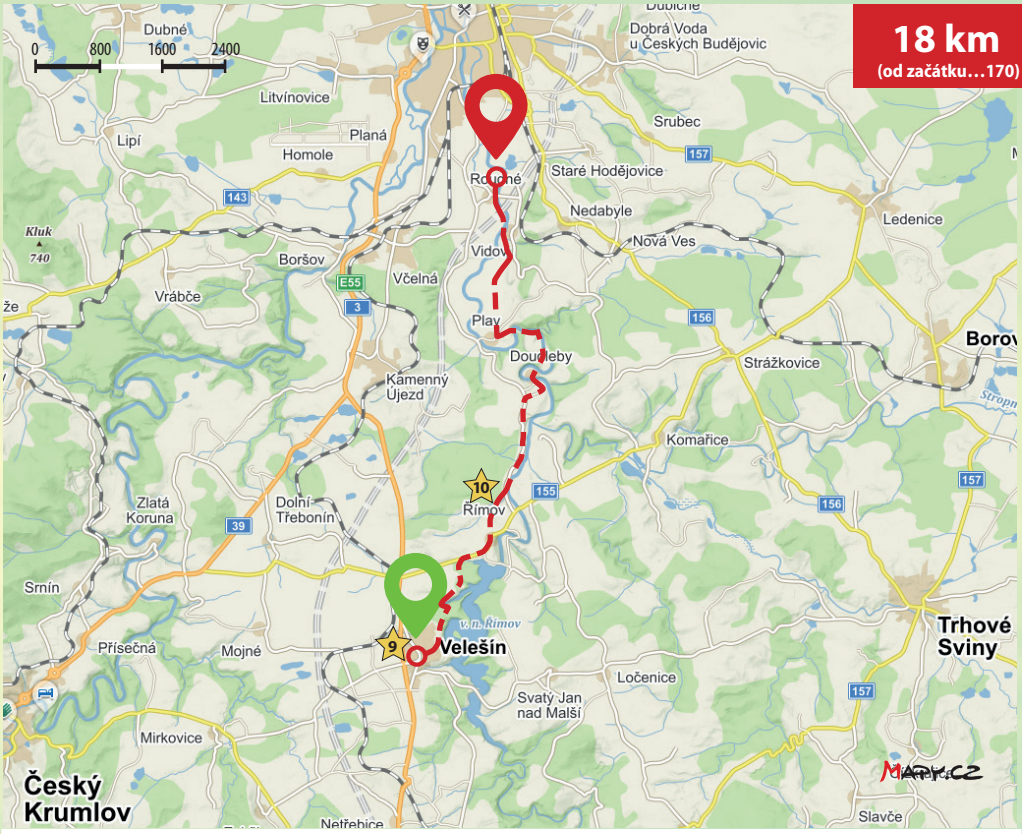
Ve **Vidově** si lze na závěr projet naučnou stezku Krajina proměn, zastavit se na zasloužený oběd a potom se už držet jen u řeky Malše. Přejedeme most a dostaneme se do Roudného. Jsme fakticky na kraji města České Budějovice a stejně, jako na začátku ve Srubci, máme několik možností, jak se dostat do centra. Nabízí se například cyklostezka č. 1018.

Doudleby

Cesta kolem řeky Stropnice

Popis povrchu

60% asfalt, 40% polní cesta
Horší povrch: Doudleby-Plav, Vidov-Roudné

Služby na trase

Římov, Doudleby, Plav, Vidov

Roudné — Římov — Hamr

Římov, Doudleby, Vidov

Římov, Doudleby, Plav, Vidov, Roudné

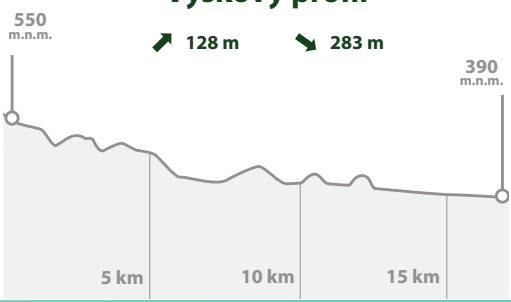
Souběžně značené trasy

1018, 1126, 1198, NS Křížová cesta v Římově
NS Krajinou proměn, KČT modrá, KČT zelená, KČT žlutá

Zajímavosti na trase

Římov – pašijová cesta
Doudleby – hradiště, kostel
Vidov – naučná stezka

Výškový profil

TOP CÍLE NA TRASE

Žumberk - pozdně gotická tvrz. Na počátku 17. století renesančně přestavěna a opevněna. Uvnitř muzeum o historii sídla doplněna jihočeským lidovým nábytkem.

Terčino údolí - romantický krajinný park a národní přírodní památka v údolí říčky Stropnice nalézající se cca 1 km od Nových Hradů vybudován v 18. století na popud hraběnky Terezie Buquoyové.

Horní Stropnice – muzeum Novohradských hor. Zrekonstruovaná budova bývalé sýpky. Živé muzeum nabízí zábavu pro celou rodinu i zajímavosti z historie a přírody, pečení chleba i kulturní program.

Poutní kostel Panny Marie Těšitelky na Dobré Vodě - postaven na místě léčivého pramene v letech 1706-15 na úpatí Kraví hory.

Kraví hora - rozhledna - na vrcholu vysokém 953 m, na místě bývalé vojenské hlásky se nabízí, z plošiny telekomunikační věže vysoké 32 metrů rozhled do širokého okolí. Cestou k rozhledně se nacházejí skalní útvary, včetně Napoleonovy hlavy.

Benešov nad Černou – městská památková zóna – kostel sv. Jakuba Většího, radnice, sousoší svatého Jana Nepomuckého, měšťanské domy, kašny, vodní mlýn, kaple i boží muka.

Poutní kostel Panny Marie Sněžné U Svatého Kamene - kámen, na němž Madona roku 1500 seděla, se prý rozpůlil na znamení pravdivosti zjevení a dvě části se od sebe stále vzdalují. Až projede mezerou vozka z koněm, nastane soudný den.

Svatý Jan nad Malší - muzeum loutek a expozice obce - se nachází v budově hospody U Kostela. Obsahuje výstavu loutek vyrobené ve 30. letech minulého století a sbírku vltavínů.

Římov – pašijová cesta - barokní křížová cesta rozšířená na 25 zastavení, Kaple jsou nápaditě rozmístěny v rozmanitě členěném terénu a podle legendy jejich umístění odpovídá zastavením tradiční křížové cesty v Jeruzalémě.

Velešín – koněspřežná železnice - Nedaleko Velešína se na poměrně malé rozloze nachází velký počet zachovaných historických pozůstatků slavné koňské železnice, kterými provází naučná stezka.

KONTAKTY NA INFORMAČNÍ CENTRA:

Borovany – Klášter, Žižkovo náměstí 1, tel.: 387 001 356, www.borovansko.cz
Kaplice – Linecká 305 tel.: 380 311 388, www.ikaplice.cz
Nové Hrady – Náměstí 46, tel.: 386 362 195, www.kicnovehrady.cz
Trhové Sviny – Žižkovo náměstí 92, tel.: 386 301 488, www.tsviny.cz
Velešín – nám. J. V. Kamaryta 89, tel.: 725 919 382, www.kicvelesin.cz
Benešov nad Černou – Náměstí 125, tel.: 727 814 457, www.infocentrumbenesovnc.cz
Besednice – Náměstí 94, tel.: 725 964 476, www.knihovnabesednice.estranky.cz
Horní Stropnice – Náměstí 68, tel.: 386 327 215, www.horni-stropnice.cz
Pohorská Ves – č. p. 31, tel.: 380 311 890, www.pohorskaves.cz
Pořešín – Hrad Pořešín, tel.: 720 342 950, www.hradynamalsi.cz
Římov – náměstí J. Gurreho 2, tel.: 387 987 105, www.rimov.cz

Vydalo: Sdružení Růže, z.s.p.o. ve spolupráci s destinační společností Novohradsko-Doudlebsko, z.s. v rámci projektu „Bezpečná cykloturistika v mikroregionu Sdružení Růže", DT 7 - POV 2018. Projekt je podpořen z rozpočtu Jihočeského kraje.

Sdružení Růže, Horní Stropnice 68, 373 35 Horní Stropnice, www.sdruzeniruze.cz

DESTINACE Novohradsko-Doudlebsko
FACEBOOK: @novohradskodoudlebsko
INSTAGRAM: @novohradskodoudlebsko
TWITTER: @novohradsko
E-mail: info@novohradsko-doudlebsko.cz
Tel: +420 776 296 285

1. vydání
Náklad: 1 000 ks
Autoři textu: Jaroslav Zeman, Václav Votruba
Autoři fotografií: archív Novohradsko–Doudlebsko, z.s., Jaroslav Zeman
Grafika: Pavel Jaloševský
Tisk: Sarpet

Jihočeský kraj

sdružení RŮŽE

NOVOHRADSKO DOUDLEBSKO